

MAGYAR LAJDA

3. lejt

Taxa postala plattfa...
aprobatio Dir. Gen. 111 N...
6/2/1934.

1. „Otthon” Irók és Hírlapírók Köre
BUDAPEST
VII., Erzsébet-közt 9—11.

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Pál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 254 (1696) szám * Szerda, 1937 december 8

Főmunkatárs:
dr. Gyártás Elemér

Delbos francia külügyminiszter Maniuval és Titulescuval is tárgyalni fog Bucurestiben

Megállapították a francia külügyminiszter látogatásának végleges programját

Bucuresti. Saját tud. A francia külügyminiszter romániai látogatása összeesik a belpolitikai izgalommal, amelyeket a választások váltanak ki. Mégis feltételezhető — írja a Curen-tul — hogy a fogadás olyan keretek között fog megtörténni, ami minden felelős tényezőt magában foglal, különösen azokat, akik az ország külpolitikájával kapcsolatban állanak.

A látogatás programját eredetileg úgy állapították meg, hogy a pénteki nap szabadon maradjon, hogy ezen a napon Delbos tárgyalhasson az ellenzéki pártok vezető személyiségeivel. Ké-

sőbb mégis úgy döntöttek, hogy Thierry bu-caresti francia követ ezen a napon este 5 és 7 óra között fogadást rendez, amelyre

meghívták a pártvezéreket és más személyiségeket, így természetesen Maniut és Titulescut is, akiknek tehát módjukban lesz Delbos-val találkozni.

A Delbos—Tatarescu—Antonescu tárgyalásokra vonatkozólag azt írja a Curen-tul: „Vajjon Franciaország új biztosítékot fog-e szuggálni, vagy közvetlenül fog bizonyos tényleges állapotok elismerésére?”

A francia külügyminiszter bucaresti látogatásának programja

Delbos szerdán, december 8-án reggel 9 órakor érkezik a mogosoaia állomásra. 11 óra 15 perckor írja be nevét Ofelsége vendégkönyvébe. 11 óra 30 perckor látogatás Victor Antonescunál, Románia külügyminiszterénél. 13 óra 30 perckor audiencia Ofelsége előtt. 1 órakor villásreggeli a királyi palotában, délután 4 órakor látogatás Tatarescu miniszterelnökénél, délután 5 órakor Antonescu, majd 6 órakor Tatarescu látogatása a francia külügyminiszternél, este 8 óra 30 perckor dine a francia követségen. Csütörtökön, december 9-én délelőtt 11 órakor Delbos elhelyezi koszoruját az ismeretlen katona emlékművén,

1 óra 30 perckor Tatarescu miniszterelnök és neje villásreggelit ad Delbos tiszteletére, 5 órakor Delbos francia külügyminiszter fogadtatása a francia tudományos intézetben és a francia egyesületek körében. 8 óra 30 perckor Victor Antonescu és neje ad dinét a francia külügyminiszter tiszteletére. 10 órakor fogadtatás a miniszterium külügyi osztályán. Pénteken, december 10-én szabad nap. Szombaton, december hó 11-én reggel 9 óra 50 perckor Delbos francia külügyminiszter az északi pályaudvarról elhagyja a román fővárost.

TATARESCU a jövő héten válaszol Maniu beszédére

„A cinizmus, befeketítés, rosszakarat olyan fegyverek,
amelyek nem használhatók” mondja a kormányelnök
Maniu Gyula feltűnéstkeltő nyilatkozata

Bucuresti. Saját tud. Tatarescu miniszterelnök tegnap a következő nyilatkozatot tette a fővárosi sajtó képviselőinek:

— Visszatérve vidéki tartózkodásomból, tudomást szereztem Maniu brasovi nyilatkozatairól.

Ezek a nyilatkozatok választ követelnek. Mihelyt a folyó hét végetér, amely hét a külpolitikának van fenntartva, megkapja Maniu ezt a választ. Az 1928. évi kormányzat embere észreveheti majd ez alkalommal, hogy az országnak van emlékezőtehetsége s hogy

a cinizmus, befeketítés és a rosszakarat olyan fegyverek, amelyek nem használhatók többé a mi politikai harcainkban, még Maniu Gyula által sem,

aki nagyon lovagiasan még ma is így címzi magát: „a trón volt első tanácsosa.”

A Curen-tul szerint Tatarescu választát Maniu beszédének különösen az a része teszi szükségessé, amelyben az ország külpolitiká-

járól beszélve, szóról-szóra ezeket mondotta:

— Tudom, hogy a rendkívül érdekes tárgyalásoknak egész sora van folyamatban, különösen Ardealra és a Banatra vonatkozólag, amelyekről a nemzetnek fogalma sincs s amelyek érintik országunk életérdekeit. Annak ellenére, hogy nagy szolgálatot tenne politikai eszmetérjesztésemnek, hazafiasságom akadályoz engem, hogy ezeket leleplezzem.

A Curen-tul hozzáteszi ehhez, hogy a Nemzeti Parasztpárt elnökének ezt a nyilatkozatát élénken tárgyalták politikai körökben s annak olyan súlyosságot tulajdonítanak, ami alkalmas aggodalmak keltésére. Azért a kormány felvilágosító kijelentése helyénvaló is lesz.

TITULESCUT ÉS DOBRESCU JELÖLIK A NEMZETI PARASZTPÁRTI LISTÁN

Bucuresti. Saját tud. Maniu tegnap Brasovból Bucurestibe utazott. Miután intézkedett Dobrescunak és Titulescunak a Nemzeti Parasztpárti listákra való jelölése iránt, a fővárosból Clujra utazott.

Delbos francia külügyminiszter látogatása

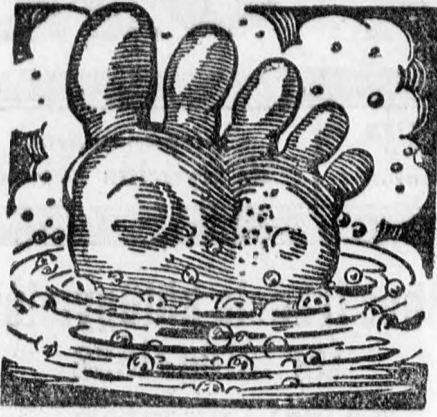
Írta: Csizsár Béla

A francia külügyminiszter középkelet-európai körútja során most Bucurestibe érkezik, s december 8-ikától kezdve három napon át lesz Románia vendége. A látogatás igen nagy jelentőségű, mert nemcsak Románia és a nagy francia szövetséges közötti hagyományos baráti viszony kifejezése lesz, hanem a nemzetközi politika összes nagy kérdései vonatkozásba jönnek vele. Jól tudjuk, hogy Delbos a maga körútja tervét előbb azon a nagyfontosságú londoni tanácskozáson beszélte meg, melyen tíz nappal ezelőtt az angol és francia kormányok a maguk világpolitikája új teendőiről tárgyaltak. A mi rendszert és megbeszélések során kidolgoztak, abba szervesen belekapcsolták a közép-kelet-európai körút, illetve a körúton szerzendő tájékozódások számbavételét. Vagyis a nyugati nagyhatalmak a maguk nemzetközi politikája új alakulását egyenesen függővé teszik ezektől a tájékozódásoktól. Tehát Delbosnak Romániában való látogatása ezért olyan nagyfontosságú az egész nemzetközi politika szempontjából is.

Hogy Delbos külügyminiszter az egész körútról mit visz majd haza magával, milyen biztató és csüggesztő benyomásokat, erre majd bizonyos idő elteltével talán feleletet kapunk. Sokat mindenesetre nem, mert Delbos, noha sohasem készült diplomátának, elsőrangú diplomata s noha sohasem hitték, hogy jó külügyminiszter lesz belőle, mihamar élénken rácafolta a kételkedőkre és csüggedőkre. Régen volt francia kormányban olyan mindenféle rokon-szenves külügyminiszter, mint ő. Barthou elragadtatót egyénisége, mértéket tartani nem tudó szenvedélyessége után szintelen külügyminiszterek jöttek, akik csak ad hoc vállalták ezt a tárcát, mert mindannyian kormányelnökök szerettek volna lenni. Laval, mikor le kellett mondania a premierségről, vállalta el a külügyi tárcát; Flandin, mikor nem sikerült miniszterelnökké lennie, megelégedett ezzel a tárcával. S végül Blum, mikor a kabinet irányítása mellett maga akart a külügyek terén is döntő szerephez jutni, azért nyúlt Delbosért, hogy az ő szintelen és eddig semmit el nem áruoló politikai pályafutását véve alapul, kevés vizet fog zavarni és engedelmes kiszolgálója lesz a kormányelnök elveinek és törekvéseinek. A külügyminiszteri székbe így került Yvonne Delbos, radikálispartí képviselő 1936 májusában.

A nagy ismeretlenből azonban mihamar a nagy meglepetés lett, akárcsak életéé, amely a nagy ismeretlenségéből és mélységéből, a dorognei kis falucsukából tört fel a francia kispolgár számára elérhető egyik legmagasabb polcig, a miniszteri bársonyszékig. Yvonne Delbos a délfranciaországi Thonacban született ötvenkét esztendővel ezelőtt. Ősei parasztok és iparosok, évszázadokon át ugyanazon a birtokon, a névtelen sorból csak a nagyapa áll ki, aki tanító már és fiát is annak nevelte. Nem sok hiányzott ahhoz, hogy unokája is tanítóként élje le egész életét. A véletlen azonban itt is, akárcsak annyi más esetben közbelép: a becsvágyó nagyapa alakjában, aki unokájából már tanárt, középiskolai professzort akar nevelni. Delbos így a középiskola elvégzése után a fővárosba ment, ahol sikerült bekerülnie az

ÉRZÉKENY LÁBAK TYUKSZEMEK amelyek ELTŰNNEK

ebben a tejszerű fürdőben
azonnal megkönnyebbülést érez
Az OXIGÉN: a nagy gyógyító

Az eljárás nagyon egyszerű: oldjon fel egy maréknyi Saltrates Rodell-t melegvízben — figyelje meg jól a számtalan apró oxigénbuborék felszabadulását. Amint beáztatja lábait ebbe a felfrissítő tejszerű fürdőbe, a legsúlyosabb és boka-fájdalmak is azonnal megszűnnek. A gyulladások, kivörösödések, a lábujjak közötti riszketegség mintegy varázsszóra elmúlnak, a károsító bőrfelületek a bőrkeményedések begyógyulnak. Az oxigénnel telített gyógyfürdő lehetőleg a szövetek legmélyébe még a legmáskasabb tyukszemek gyökereit is feláztatja úgy, hogy az újjalval, kiszáradt azokat. A dagadtak eltűnnek, cipőjét könnyedén húzhatja fel, nem fogja szorítani és a járás — amely eddig kín volt az Ön számára — ezután élvezet lesz, úgy könnyedén fog járni, mintha lábai szárnyat kaptak volna. A Saltrates Rodell-t orvosok rendelik. Kapható minden gyógyszerüzemben és drogériában.

Ecole Normale Supérieure-be, a híres tanár- és tudósképző főiskolára, annyi francia szellemi nagyság dajkáló helyére. Alig végzi el azonban a főiskolát, merészen szakít a nagyapai álmokkal és — újságíró lesz. Délfraanciaország legnagyobb napilapja, a *Dépeche de Toulouse* szerződteti munkatársának a fiatal tanárt. Cikkeire kezdetben nem igen figyelnek fel, az irodalmi bírálatokat ugyan ki méltatná nagy figyelemre, mikor a francia közéletet más forró politikai problémák érdeklik. Nevére csak akkor figyelnek fel, mikor a lap első oldalán sorra jönnek vezető cikkei, hozzászólásai a napi politikai eseményeihez. Delbos ugyanis időközben szerkesztője kívánságára politikai cikkírást tart át s közben a politika vizeire is kivezett. A radikális szocialista pártnak, amely-

be a fiatal Delbos már felszoklás korában belép, csakhamar feltűnik a jó publicista és a fővárosba rendeli, ahol rábízák a párt párizsi orgánumának a szerkesztését.

A világháború után, amelyet végig a fronton tölt s sebesülésekkel tele tér haza, magával hozza a béke erős akaratát, mint olyan ember, aki sokat élt át és tudja, mi a háború, újból az eszme és az ideák szolgálatába lép, még hatványozottabb erővel, hiszen a tulzó nacionalista jobboldallal szemben nekik kell ránevelniök Franciaországot arra, hogy megbékélés is van a világon, a háború után el kell jönnie a békének és a nyugodt építőmunkának, kifelé pedig a népek közti együttműködésnek és megbocsátásnak. Delbos új lapot indít, amelynek címe is kifejező: *Ère Nouvelle*, „Új Korszak” a neve. És egy valóban új korért száll harcba, Poincaré érája után — általánosabb értelemben Briand, radikálisa felfogás szerint Herriot korszakáért. Delbos ekkor már a párt vezérkarához tartozik, ő állítja össze a párt évenként szokások nagygyűléseire a párt munkatervét. Különösen nagy sikere volt az 1923-iki programmal, amely európai kiengesztelődést sürgetett és a német-francia megértés előmozdítása érdekében szállt síkra. Ez a békülékeny politika adta a párt kezébe azután 1924-ben a hatalmat a választásokon.

Delbos is fellépett, szülőföldje küldi be a kamarába. Ekkor már pártja főtájkára, külpolitikai bizottságának elnöke és tevékeny résztvevő a locarnói békemű felépítésében, Herriot és Briand oldalán. Ennek ellenére noha nemsokára rövid ideig közoktatástügyi, majd néhány év múlva az igazságügyi tárca vezetője lesz, a francia közéletben nem utolsó sorban szerénysége, visszahúzódó magatartása következtében, nem örvend nagy ismerettségnek, népszerűségről nem is beszélve. De ezt nem is keresi. Nincsenek feltűnő passziói, felöltő sajtósságai, nem visel furcsa dolgokat, mint néhány elődje, nem válik ki azzal sem, hogy szenevegt a külföld ismeretével és viszont sohasem volt tovább Grenoble-nál és Dovernél. A külpolitikai kérdéseknek nem professzionista, hanem l'art pour l'art kutatója, ezért nem csodálható, ha később szabad hónapjaiban külföldi tanulmányutakra indul.

Jár többibben Közép-Európában. A német problémán kívül nagy érdeklődéssel tanulmányozza a dunai kérdést, amelyről Bécsben, Budapesten, Prágában és Belgrádban tájékozik. Bejárja a Balkánt, éppen úgy, mint Lengyelországot, ami rendkívül figyelemreméltó dolog, mert kevés olyan francia külügyminiszter van, aki tárcavállalása előtt szorgos és nagy igyekezettel ismerkedni próbált volna a helyszínen az európai kérdésekkel. Tájékozott és francia mértékkel mérve, „világlátott” ember, mikor Leon Blum 1936 nyarán őt állítja a francia külügyminisztérium élére. Noha éppen itt nem várják, produkálja a legtöbbet és ez szerzi meg neki a

nemzetközi megbecsülést. Nem vérmes és uszító külügyminiszter, ezért tehet barátságos gesztust Németország felé, máskéletről tesz tanúságot Olaszországgal szemben, kitűnő viszonyt alakít ki Angliával és semlegességi javaslatával elhárítja Európa feje felül a spanyol belháborúval kapcsolatban esetleg kitoró nemzetközi konfliktust.

Külpolitikájának tengelyében az angol-francia barátság és a francia-német együttműködés áll. Sikertűl is az előbbi olyanná fokozni, amilyen a háború óta egyizben sem volt. S ez nemcsak az események következménye, hanem Delbos ügyes politikájának az eredménye. A német-francia vonalon jelenleg béke és megértés honol. Delbos itt az enyhülés maximumát érte el. Alatta vált a francia külügyminisztérium különösen érdeklődő féllé a középeurópai, főleg a dunavölgyi ügyekben. Bécs ennek segélyével tudott függetlenebb és szabadabb lenni Németországgal szemben, Budapest ennek hatását érezte a kisantanttal való javuló viszonyában s a dunai államokban állítólag az ő befolyása változtatta meg az eddigi hangulatot, a nagy, változtató események kívül. Legmakacsabb harcát külügyminiszteri pályafutása során kétségkívül a spanyol ügyben folytatta bent és a külföldön. Delbos győzte kitartással és nagy sikert aratott e kérdésben. Bizonyos, hogy a megindult angol-francia-német megbeszélésekben az ő befolyása, jótékony hatása is érvényesül, főleg ami a francia-német viszonyt illeti. Ilyen előzmények után várhatjuk, hogy mostani közepkelet-európai körutja során szintén elég erős és meggyőző fog lenni az itteni esedékes kérdésekben is. Kétségtelen, hogy nála jó kezében van az összegegyeztetések érdeke, s Delbosnak eddig tanúsított nagy valóságérzéke, előítéletektől és ambícióktól teljesen mentes egyénisége nagy szolgálatokat tehet az igazi békének.

Hivatalos német cáfolat bizonyos gyarmati igényekről szóló hírekre

Németország nem támaszt igényt belga Kongóra és a portugál Angolára

Berlinből jelentik: A német gyarmati szövetség hétfő esti ülésén Epp tábornok, a nemzeti szocialista párt gyarmatpolitikai hivatalának vezetője beszélt a német gyarmati igényekről.

A német nép — nyomond — egyértelműleg igényt tart azoknak a gyarmatoknak visszaadására, amelyekről a békeszerződések megfosztották. Senki másnak a birtokából nem akar elvenni semmit. Sajnálatos, hogy most olyan hírt terjesztenek, hogy Németország a belga Kongóra és a portugál Angolára támaszt igényt.

Igazolatlan óra

írta: Falu Tamás

Bodó, a nyolcadik gimnázista úgy állt a katedra előtt, mint egy vádlott.

A tanár előtt az asztalon egy iv papír feküdt, alázatosan felfelé kunkorodva, valószínűleg azért, mert ő is vádlottnak érezte magát.

Varga, a latin tanár, hol a papírba nézett, hol piros arcú gyerek arcába. Mintha öblögette volna bennük a szemét.

— Tehát rosszul érezte magát?

— Igenis, tanár úr.

— Epp nyolc és kilenc közt, a latin óra alatt?

— Igenis, tanár.

— Es Ellenre jobban lett?

— Igenis, tanár.

Varga, a latin tanár, már tudta, hogy minden kérdésére ez lesz a felelet: igenis, tanár úr. Ezért nem is kérdezett többet, csak megvetőleg mérte végig a piros arcú fiút.

— Nem igazolom az órát, — mondta rekedt hangon. — Leült.

Ismerte már ezeket a gyerekeket, ezt a veszedelmes kort, tudta, hogy az ilyen jófejlett fiúk, mint amilyen ez a Bodó is, aki csak tavaly jött a városba s már a huszadik évét taposta, mennyire a szívük és vérük rabjai. Tánctáncokba járnak, udvarolnak, a nevelőintézetet lányokat kíséretük lopva az utcákon. Verset írnak és cigarettáznak, s minden gondolatukkal vétenek a fejelem ellen.

Tudta nagyon jól, hiszen az igazat megvallva, nem is olyan túlságosan régen még maga is nyolcadik gimnázista volt, s a feleségét éppen annak a szerelemnek köszönhetette, mely még nyolcadik gimnázista korában ébredt benne.

Igen ám, de ő nem mulasztott órákat, pontosan elvégezte feladatait, s tiszteletben tartotta a külsőségek parancsoló paragrafusait.

Szerette, ha a nap simán kezdődik. Mérges volt. Magára is haragodott, hogy az idegent ilyen könnyen táncra engedte perdülni egy haszontalan gyerek miatt. Minek az embernek úgy szívére venné ezeket a dolgokat?

Végigsimította homlokát, diákosan fésült haját hátraborzolta, s odaállt az ablakhoz, hogy egy pillanatra feledtesse magát az iskolát, összes bosszúságaival.

Mikor lenézett a térre, a rendőrfogalmazóra esett tekintete.

A fogalmazó fészes léptekkel haladt a Fecske-utca felé. Bal kezével kardjának kosarát fogta, jobb kezével egy cigarettát utaztatott rövid időközönként a szájához. Ugy szívta a cigarettát, mint aki nemcsak a lábával, hanem a szájával is sét.

A Fecske-utcában laktak Vargáék.

— Nem hozzánk megy ez az ember? — Ez volt a tanár első gondolata, mikor a lépések irányát megállapította.

Ez a gondolat pedig azért röppent fel agyából elsőnek, mert a fogalmazó szerelmesnek látszott lenni a feleségébe.

Látott lenni. Ez egész latinos mondatszerkesztés, nem lehet rossz néven venni egy latin tanártól.

Ugy látta, hogy a fogalmazó szerelmes a feleségébe.

A legutóbbi bálon is feltűnően sokat legyekkedett körülötte. Nem volt bántó, vagy tolokodó a magatartása, de férjje ezeme azonnal működésbe lépett.

Jó lesz résen lenni, gondolta és figyelte a táncot köszönő kézsók tartalmát, a távolságot a két ember között a tánc alatt, s a kézfogáskor egymásbasimuló ujjak magaviseletét.

A gyanakodás színes mécsé meggyulladt

benne, s most, hogy a fogalmazót a Fecske-utca felé látta menni, ez a láng egyszerre az agyáig csapott.

Elfeledkezett latinról, osztálykönyvről, igazolt és igazolatlan órákról, tanári kötelességről és igazgatói szigorúságról, lekapta kalapját a fogastról, s kirohant az osztályból.

A gyermekek csak úgy néztek utána. Egy pár pillanatra csend volt, de azután a hátsó sorból megszólalt egy humorista:

— Elporzott.

— Csend legyen! — sügta az első pad jobb szélsője.

— A tanáriba ment — vélte valaki.

— Ott megy ni! — mutatott le egy diák az ablakon át a térre.

A tanár nem is ment, hanem száguldott. Látott rajta, hogy utól akar érni valakit.

A pillanatok alatt, melyek a gondolkodáshoz rendelkezésére álltak, úgy határozott, hogy a bizonydalomnak még a keletkezését sem engedi meg.

Lehet, hogy a fogalmazónak esze ágában sincs, hogy betérjen hozzájuk. Valószínű is, hogy a felesége le se ültetné, hanem finom formában azonnal távozásra kéri. De lehet, hogy a felesége éppen takarít, s kínéz az ablakon. Erre egész nyugodtan szóba állhatnak. Ebben igazán nincs semmi, régi ismerősök között. Azonban ez máskor is megismétlődhetik. Az ismétlődések már szobeszédre adhatnak alkalmat és jogot. Legjobb lesz bizonyítani, hogy ő mindent lát az ablakból, legjobb lesz lebizonyítani, hogy bármelyik pillanatban otthon teremhet, legjobb lesz a jövőben esetleges kellemetlenségeinek már az alapkövét messzire gurítani.

A fogalmazó hallotta a kopogó lépéseket a háta mögött.

— Szervusz. Vakáció van? — kérdezte csodálkozva.

WILLER JÓZSEF magyarpárti parlamenti főtitkár a timisoarai választógyűléseken

Jakabffy Elemér banati tagozati elnök elmondotta
a nemzeti munkavédelem ügyében beadott genfi
panasz történetét

Timisoara. Saját tud. A Magyar Párt timisoarai negyedik kerületi helyi tagozata vasárnap tartotta meg tisztújító közgyűlését. A gyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg már azért is, mert ezen megjelent Willer József dr. a magyar parlamenti csoport főtitkára, aki mint a Magyar Párt timisoarai képviselőjelöltje jött most ezúttal Timisoarára. Es megjelent Jakabffy Elemér dr. is, a párt banati tagozatának elnöke, a város magyar közéletének számos kiváló tagjával.

Teleki Endre tanár, a negyedik kerületi helyi tagozat alelnöke nyitotta meg a gyűlést. Ezután Jakabffy Elemér emelkedett szólásra. Nagyszabású beszédben utalt többek közt arra, hogy Willer József dr-t, a magyar parlamenti csoport érdemes főtitkárát azért jelölték ezúttal a Banatban is, hogy tizenkét esztendő nagy munkájáért szükebb hazája elismeréséért is

dokumentálják és hogy Willernek erkölcsi alapot adjanak ahhoz, hogy a magyarságot folytató küzdelme és munkája középette a Banat érdekeiért is tovább dolgozzék. Programbeszédre nincs szükség. — mondotta ezután Jakabffy dr. A magyarság politikailag teljesen érett és most is önálló listával megy a választási küzdelembe. A magyarság már eddig is bebizonyította, hogy többre becsüli az erkölcsi eredményt annál az anyagi veszteségnél, amelyet az önálló lista jelent, amikor nem bízza más pártokra a választás költségeinek viselését.

A kitartás és váni tudás politikája

Jakabffy Elemér még a következőket mondotta:

— Bethlen György, az Országos Magyar Párt elnöke olyan politikát folytat, mint Deák Ferenc, aki kijelentette, ráér várni. S a történelem csaknem Deáknak adott igazat, mert olyan külpolitikai változás állt be egyszer, amely az ő politikáját diadalra juttatta. A hetven év előtti eset most is mintha ismétlődni látszana. Lehetetlen észre nem venni, milyen lényeges, nagyhorderejű dolgok történnek a világ kisebbségi politikájában. Varsó és Berlin megegyeztek a kisebbségi politika tekintetében s ugyanakkor, amikor a szerződést aláírták. Hitler fogadta a lengyel kisebbség képviselőit, a lengyel köztársasági elnök pedig a német kisebbségét. Azt sem lehet tagadni, hogy a világpolitikai fórumok a romániai kisebbségekkel szemben immár abban hagyták eddigi közömbösségüket. Pop Valér volt kereskedelmi miniszter körleveleire mindenki emlékszik. A

Magyar Párt ezzel kapcsolatban másféloldalas petíciót írt a Népszövetséghez, a petíciót Bethlen György írta alá. A Népszövetség kisebbségi szakosztályának főtitkára vasárnap bezárkózott a dolgozószobájába evvel a petícióval, elkészítette jelentését és hétfőn már az úgynevezett kisebbségi bizottság elé terjesztette, amelynek három tagja közül Delbos francia külügyminiszter elnökelt. S ez a bizottság kimondotta az ügy sürgősségét és eljárt a román kormánynál. Ez szeptember 27-én történt és október első napjaiban a romániai magyarság már megtelepítéssel olvashatta Pop Valér nyilatkozatát, hogy körlevelét félreértették, hogy az csak javaslat volt. Es senkitem tudta a dolgok kulisszatitkait. A román kormány pedig — el kell ismerjem a loyálisát — hozzájárult ahhoz, hogy a hármashozottóság tanácskozását a Népszövetség hivatalos lapja teljes egészében közölje — ezzel aztán levették az én számról is a lakatot. Ime ezek történetek.

Jakabffy Elemér utalt azután a világsajtó azon hírére, hogy Delbos francia külügyminiszter keleteurópai útra indul és Romániát is meglátogatja. Az a Delbos, aki annak a hármashozottóságnak az elnöke volt. Maradjon meg a magyarság egységesen a Magyar Pártban.

Willer József közlései a kormány és a magyarság közötti tárgyalásokról, s az önálló lista előnyéről. — Kijelentette, hogy hisz a tiszta választásokban

Willer József dr. szólalt fel ezután s a Jakabffy Elemérről való harminc éves barátságára utalva kérte, hogy minden magyar ápolja egymás között a testvéri együttérzést. A maga részéről nem jött propagandabeszédet mondani. Szomorú dolog is lenne, úgymond, ha a sokat tapasztalt magyar választót kérnem kelene, hová szavazzon. Azonban rámutatni kíván arra, miért jó, hogy a magyarság egyesült és kitartott a Magyar Pártban.

— A múlt esztendőben — mondotta ezután — már a levegőben volt az, hogy a románság és a magyarság meg fognak békélni. Látszólag aztán ennek jelei a külpolitikában és láttuk ezeket a belpolitikában is, akik ennek életében

forgolódtunk. Tatarescu miniszterelnök hány-szor kijelentette, hogy tárgyal a magyarsággal. A legutóbb, igaz, kilátás sem volt erre, amikor a kormányválság kötötte le minden idejét Most azonban ugyanaz a párt újra megkapta megbízatását a kormányzásra, az a párt, amely már a maga ügyeit elintézte. Tehát elérkezett a pillanat, amikor a kormánynak ideje volna a megbékélési tárgyalásokra. Franasovici volt közlekedésügyi miniszterrel de hány-szor tárgyaltam az elbocsátott vasutasok, postások és mások ügyében és mondom: nem szabad csüggedni vagy meggondolatlanúságot cselekedni. Nem szokásom kibeszélni, amit négy szem közt beszélünk, de mondhatom, a miniszter is kijelentette, hogy vérzik a szíve, amikor látja, mi történt azokkal az emberekkel és keresni kell a megoldást. És kérdelem: vajjon oda-tulna-e a kormány azzal a Bethlen György-gyel a zöld asztalhoz, ha látná, hogy nincsen mögötte a magyarság tömege? Bizony jól gondolja meg mindenki, otthagya-e mások ígére-tei vagy akár fenyegetései miatt a zászlót!

Willer dr. beszélt aztán választási kartei-lekről és más kisebbségekről, amelyeknek belső ügyeibe nem kíván beleszólni, politikai oportunitásról és az önálló listáról. Az önálló magyar lista százyolevannégyezer szavazatot mutatott fel annakidején és ha van is bizonyos „választási technika” a szavazócédulák vagy az

— A zsebkendőmért futok haza, — felelte a tanár lihegve. — És te hova mégy?

— Nekem helyszíni szemlém lesz a Kelemen-utcában.

— Az sincs meesze, — mondta a tanár, hogy éppen mondjon valamit. — Hanem én csak dicsegni tudom az eszemet, hogy ilyen közel vettem lakást az iskolához. Hány-szor megesik, hogy az ember otthon felejt valamit. Csak ugroim egyet, s már otthon vagyok. Tudod, nem szeretek gyereket küldözgetni, némelyik gyerek visszaélt ezzel, s a fegyelmi szempontoknak nem megfelelő helyzet fejlődik ki.

Kezet fogtak, a tanár bement a kapun, benn megismételte a zsebkendő-históriát, s egy egészen fölösleges zsebkendővel a zsebében, de nem egészen fölösleges megnyugvással a lelkében sietett vissza az iskolába.

Lábujjhegyen lépkedett, hogy a pedellus valahogy észre ne vegye. Arra a gondolatra, hogy a szigorú hangú és mindig szigorú nézésű igazgatóval találkozhatik, kiverte hátát a verejték.

Az egész kirándulás nem tartott tovább tíz percnél. Négy perc oda, négy vissza, két perc a házban.

— Igazolatlán tíz perc — gondolta magában, mikor leült a katedrára.

Most egy kis enyhületet érzett Bodó iránt, akit óra elején helyére kergetett. Valóban, lehet-e az életben helyzetek, amikor az ember...

— Bodó!

Bodó kilépett a padból, s meghajolt a katedra felé.

— Nézze, Bodó — mondta a latintanár végig-simítva homlokát — kivételesen ma elfogadom az igazolást. Hanem, ha ez még egyszer megismétlődik, akkor aztán...

TESTA

A legbiztosabb
hűlés ellen

urnák körül, ma már mégis mindenki abban a tudatban van, hogy száznyolcvannégyezer magyar mégis a maga listájára szavazott s ugyanannyian egy emberként állnak.

— Most — jelentette ki azután — amikor a liberális kormány életkérdése, hogy megkapja-e a negyven százalékot, azok a vezetőférfiak, akik velem a román-magyar problémán megtárgyalták, a világ legtermészetesebb hangján beszéltek arról, hogy a magyarság önállóan vesz részt a választásokon. Mégis csak jó volt, nem a mindenkori kormányhoz csatlakozni, vagy egy bizonyos párthoz — méltóságunk és súlyunk sokat számít. A hivatalos üzenet pedig, amit a miniszterelnöktől kaptam az, hogy a választások után mindjárt megindulnak a megbékélési tárgyalások.

— Nem kell — mondotta tovább — Willer Józsefet naivnak tartani, ha hisz a fészta választásokban. Lehetnek vidéki hatóságok, akiket a nemzetközi politika iránya nem ér el, akik bizonyos uszító lapok hangjára hallgatnak, lehetnek visszaélések, de nem az a fontos, hogy hány szavazatot vesznek ki az urnából, hanem a megbonthatatlan egység és összetartás a fontos. Timişoara már tízezer szavazatot is kitermelt s van olyan magyar képviselő, aki negyezeröttszáz szavazattal került a parlamentbe. Soha nem lehet tudni, mikor változhatik meg a választási rendszer s akkor talán tízezer szavazatot, amely együttmarad mindjárt két magyar képviselőt is jelenthetne! Igéretet nem tesz, csak annyit, ha Timişoaráról nem is kerülne a parlamentbe — az országos arányszám szempontjából minden egyes szavazatot fontos — mindig idevaló képviselőnek is fogja magát érezni s továbbra is a mindenkori kormány kisebbségi magyar szakértőjének tekinti magát, aki továbbra is odaáll a román miniszterek elé: uram, ne tedd ezt, ez fáj az én népemnek... a magyar képviselők tudósai ennek a fájdalomnak.

Ugy, ahogy az Uristent imádja, úgy ragaszkodik a fajtájához.

A tagozat új elnököt és tisztikart választott

Ezekután a helyitagozati közgyűlés tárgysorozatot bonyolítottak le. Az új tisztikar választásánál Szappanos Gyula, a szomszédos harmadikkerületi testvértagozat elnöke elnökölt. A közgyűlés Kovács Béla dr. helyett, aki tizenhárom esztendői lelkes tevékenység után már régebben lemondott, Gyulay János dr.-t, a banati párttagozat alelnökét választotta meg a negyedik kerületi helyitagozat elnökévé, alelnököknek Bogma Miklóst és Teleki Endrét; titkár Tapavicsky Tibor lett, pénztáros Bogma Miklós, ellenőrök Rohlik Ferenc és Bánfalvy Zsigmond dr. A választmány tagjai:

Aczél Oszkár dr., Bacsó Béla, Bakacsi István, Balázs Pál, Czerhanek Béla, Dancsó Károly, Deák László, Gelsinger Gyula, Gulvás Pál, Hanecker Adolf, Hernek József, Hess Rezső, Héber Mátyas, Horvai Béla, Horváth Antal, Horváth Imre, ifj. Horváth Imre, Juhász Mihály, Juraček Emil, Kerekes Albert, Kovács Béla dr., ifj. Kovács Béla, Kovács József, Kristóf János, Lejtényi István, Liss József, Moszkó János, Németh József, Nusz Aladár, Rohlik Károly, Szentpáli Andor, Gaál János, Szlahotka István, Szlahotka Imre, Szokol Ferenc, Szóke Ferenc, Tietze Vilmos, Vary Károly, Zahner László.

A banati magyarság magatartása a szenátorválasztáson

A gyűlés mindvégig lelkes hangulatban folyt le. Megállapítható ezzel kapcsolatban, hogy teljesen fegyelmezett, egy akarattól áthatott, öntudatos tömegként mutatkozott a köz-

FONTOS!

Alkoholizmus Alkoholkérdés

Írta dr. Donáth Gyula, Ara 40 lei
Megrendelhető könyvosztályunknál.

gyűlés közönsége. A magyarság tényleg politikailag teljesen érett, úgy a városban, mint a vidéken és már a vérben gyökerezik kötelességtudása. A Magyar Párt egyébként vasárnap Timiş-Torontálban még huszonöt helyen tartott választói gyűlést. A második kerületi szölkben és Mosnitanouán tartott gyűléseken szintén beszélt Willer József dr., Caras megyében Reşiţan és Bocşanon voltak választási propagandagyűlések. A banati párttagozat körlevél adott ki a választásokkal kapcsolatban és

minden szükséges útbaigazítást megadott. A körlevélben kitért a banati szenátorválasztásokra is és kijelentette: A december 22-i szenátorválasztáson a Magyar Pártnak a Banatban nincsenek jelöltjei. Ha a december 20-i képviselőválasztáson velünk szemben nem történnek visszaélések, úgy szenátorválasztó tagjaink szavazzanak mindenütt a kormány (román nemzeti liberális párt) szenátorjelöltjeire, ellenkező esetben azonban a román nemzeti parasztpárt (Maniu-párt) jelöltjeire.

Inczédi-Joksmann Ödön országos magyarpárti alelnök a satumarei választási nagygyűlésen

Satumare. Saját tud. A Magyar Párt satumarei egyesített tagozata a küszöbönálló választásokra hatalmas előkészületeket fogantatott. A legutóbbi közigazgatási választás ugyanis nem mutatta meg a vármegye kisebbségi magyarságának erejét, mivel a választási körzetek beosztása, valamint külső közbelépések és akadályoskodások jelentős számú magyar szavazót tartottak vissza az urnáktól. A kormányférfiak és a megyeprefektus megnyugtató kijelentései nyomán, amelyek a választások szabadságát hangoztatják, a Magyar Párt is reméli, hogy a magyar lakosság szavazásra jogosult része teljes számban eleget tehet állampolgári kötelességének és joggyakorlásának. A megyében egyébként élénk propagandát kezdett a Magyar Párt. Sorra járják a falvakat. A képviselőjelöltek felvilágosítanak mindenkit, hogy a magyarság fejlődésének és megmaradásának előfeltétele az összetartás, amit a pártlistára leadott szavazattal juttatunk kifejezésre.

A legutóbbi határozat értelmében Satumaren december 12-én, a Csizmadiaszínházban a Magyar Párt választási nagygyűlést rendez, amelyen Bethlen György gróf helyett dr. Inczédi

Joksmann Ödön központi ügyvezetőelnök mond programbeszédet.

Az állami tanító megakadályozta a Magyar Párt gyűlését

Satumare. Saját tud. A Magyar Párt képviselőjelöltjei vasárnap egész napon át propaganda-úton voltak a megyében. Lazuri községben súlyos incidens játszódott le a magyar képviselőjelöltek, a magyar választások és Stecziu István állami igazgatótanító és a csendőrök között. Mielőtt az egyik magyar képviselőjelölt beszédbe kezdett volna, szuronyos csendőrök élén megjelent a terebren Stecziu István és a felmutatott hatósági engedélyt figyelembe sem véve, felszólította a gyűlésen résztvevőket, hogy oszlojanak szét és hagyják el a termet. A jelenlevők tiltakoztak és hivatkoztak az engedélyre, amely szerint szabad gyűléseket tartaniok. Azonban ez mitsem használt és a csendőrök közbelépésére fel kellett oszlatni az ülést. A Magyar Párt tiltakozást jelentett be az eset miatt a prefektusnál, a közoktatásügyi miniszternél és Franzasovic helügyminiszternél, valamint a csendőrszárnyparancsnokságnál.

Erős választási toborzás folyik Salaj-megyében

Simleul-Silvania. Saját tud. Kevés választást előzött meg eddig Romániában olyan erős közélet, amilyen most folyik, s ebből a heves harcból Salaj megye is kivézi részét. Mint megtudtuk, eddig már hét párt tett le listát a törvényszéknél s ezek a pártok már meg is kezdték a megyében a propagandát. A legerősebb harcot a választási egyezményben levő liberálisok, a Vaidisták és a Jorgisták folytatják, akik vezetőembereiket küldik faluról-falura, gyűléseket tartani s Pop Valer személyes utasítására egyenkint, külön-külön is tárgyalni az emberekkel. Pop Valer tárca nélküli miniszter, akit a kormány a választások levezetésével bízott meg, az elmúlt napokban Simleul-Silvania-nál járt s a három megegyezett párt salajmegyei vezetőembereinek megadta a választásokra vonatkozó utasításokat. Dr. Lobontoiu Emil, a liberális párt megyei tagozati elnöke, Dan Sever, Vaida pártjának salajmegyei elnöke és Matiesanu Gheorghe volt Jorgista pre-

fektus gépkocsikkal járják a megye nagyobb községeit és mindenütt gyűléseket tartanak. Egyik ígértük az, hogy a liberális párt, kormányon maradása esetén, a jövő év április elsejétől eltörli a földadót. A nemzeti parasztpárt, de a többi pártok is, szintén erős propagandát folytatnak a megyében. A Magyar Párt salajmegyei elnöki tanácsülésén is határozottak a báró Jósika János vezetőnével beadott lista többi jelöltjeire vonatkozólag, akik a következők lettek: báró Jósika János után Bölöni Pál fiatal zalauai ügyvédjelölt, utána pedig dr. Kölcsey Ferenc, Köblös Endre, dr. Braunecker Antal és Lovass István. Szenátorjelöltek: gróf Béli Kálmán, a párt megyei tagozati elnöke és Kovács Zsigmond esperes. A salajmegyei magyarság máskülönbén rendíthetetlen egységgel sorakozik vezetői után s bizonyosra vehető, hogy a magyarpárti lista ezúttal is tartja eddigi helyét.

Meghalt Both Ferenc, a piarista-rend helyettes főnöke

Timişoara. Saját tud. A timişoarai piarista rendházhoz hétfőn értesítés érkezett arról, hogy Magyarországon 66 éves korában elhunyt Both Ferenc volt piarista vicarius provincialis, Both Ferenc Magyarszentmiklóson született, teológiai tanulmányait Mican, a tanári egyetemet pedig Clujon végezte, ahol latin-magyar szaktanárként doktorált s egyszerűsített hittanári képesítést is szerzett. 1894-1896-ban Clujon, 12 évig pedig Szegeden tanárkodott, majd Szamek György dr. halála után a timişoarai főgimnázium igazgatója s az ottani rendház főnöke lett. Az imperium-változás után 1920-ban, mint vicari suprovincialis az itteni piarista rend élére került s 1921-ben rendi főigazgató is lett. 1926-tól 1929-ig Rómában, mint a középeurópai piarista rendek gene-

rális-asszisztense teljesített szolgálatot. Rómából egészségi okok miatt, saját kérelmére, tért vissza s ismét Timişoarán tanárkodott 1932-ig, amikor is szívbaja miatt nyugdíjba vonult. Az elhunyt főpap fontos irodalmi tevékenységet is fejtett ki, úgy hogy tagja volt az Arany János és Dugonics-társaságoknak. Elhunyt szerzetességének 48-ik s áldozó papságának 43-ik esztendejében december 3-án következett be. Temetése Mosonszentmiklóson ment végbe, ahol óriási részvét mellett a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

A halálhír vétele után a timişoarai rendházra és főgimnáziumra kitértek a gyászlobogót s az elhunyt lelkiüdvéért az ottani piarista templomban csütörtökön reggel 8 órakor gyászisten-tiszteletet tartanak.

A kínai vezérkar lemondott Nanking védelméről

A város eleste közvetlen küszöbön áll

Sanghaiból jelentik: Nanking bombázása megkezdődött. Hír szerint a kínai vezérkar lemondott Nanking védelméről, mert a katonai szakértők úgy vélekednek, hogy Nanking gyakorlatilag egyáltalában nem védhető és a város körül összepontosított seregeket a japános bekerítő hadmozdulata veszélybe sodorhatná. Ezért a kínaiak visszavonják csapataikat a Jangcse folyó partjaira. A japánok rendkívül gyors előnyomulása még a japán hivatalos köröket is meglepte. Nanking eleste közvetlen küszöbön áll.

Nagy-Sanghai területén autonóm kormány alakult, amelynek elnöke Sunjiven, aki a kínai köztársaság első elnöke, Sunjacsen alatt pénzügy-miniszter volt. Az új miniszterelnök kijelentette, hogy kormánya az ellenségeskedés mielőbbi megszüntetését óhajtja.

„Ha sikerül harminc vagy hatvan évre biztosítani a békét, már az is nagy csoda lesz.”

Mussolini érdekes nyilatkozata egy francia lapban

Párizsból jelentik: Nagy feltűnést keltett Mussolini-interjú közlő hétfő esti számában az „Intransigent”. A lap Dorgelest, az ismeret iról küldte Rómába, hogy beszélgetést folytasson Mussolinivel az időszzerű politikai kérdésekről. Az irónak arra a kérdésére, hogy milyennek látja a francia-olasz viszonyt, Mussolini ezeket mondta:

— Amikor két ember tárgyalásokat folytat egymással, akkor tulajdonképpen két kormány folytat egymással eszmecsere-t. Az önök népfront-kormányja azonban esküdött ellensége a fasizmusnak és így lehetetlen a megegyezés. Semmit sem tudunk együtt keresztni.

Mussolini a továbbiakban azt a kérdést vette fel, hogy miért halad Franciaország alálandóan Anglia nyomában Majd pedig Dorgelesnek arra a kérdésére, hogy nem tartja-e mégis lehetségesnek Olaszország közeledését Franciaországhoz, amikor az olaszellenes szankciók kihatásai már megszüntek. — Mussolini azt válaszolta, hogy a maga részéről örülne ennek a közeledésnek. Végül kijelentette, hogy szeretné, ha újból megindulnának a tárgyalások a stressz front feltámasztására. Ha sikerül 30, 50 vagy 60 évre biztosítani a békét, már ez is nagy csoda lesz.

A RADIÓ EXPERT TUNGSRAM FELI-
RÁTIÁL ELLÁTOTT SZAKOZLETEKBEK.

TUNGSRAM

R A D I Ó

Anglia bekebelezi Palesztinát és megszállja az Azori-szigeteket (?)

Feltűnő hírek az angol kormány legközelebbi terveiről

Párizsból jelentik: A nyugateurópai politikai világban nagy feltűnést keltett az a hír, hogy bizonyos nemzetközi katonai körök rendkívül érdekes és nagyfontosságú okiratot szereztek meg. Az okiratról, amelyet az angol admirális első lordja, az angol flotta legmagasabb rangú vezetőihez küldött, világosan kitétnnek azok a gondok és tervek, amelyek Angliát a pillanatnyi nemzetközi politikai és tengeri helyzettel kapcsolatban foglalkoztatják. Az érdekes dokumentum többek között azokkal a stratégiai következményekkel is foglalkozik, amelyek a libiai partvonal kiépítéséből, a szicíliai repülő kikötő felállításából és az olasz tengeraltjáró-erő kifejlesztéséből alakultak. Legnagyobb fontosságot kölcsönöz az okiratnak az, hogy világosságot vet Anglia legközelebbi céljaira.

A körlevél azzal a megjegyzéssel végződik, hogy az angol kormány a következő tervekkel foglalkozik:

Palesztinát az adott pillanatban annak-

tálni és az Azori szigeteket, különösen Fayal szigetét — ha szükséges — erőszakkal elfoglalni.

Az Atlanti óceáni tengeri utak szabadságát teljesen biztosítani kell. — írja a körlevél — azonkívül fennáll az a veszedelmes lehetőség,

hogy egy esetleges háborúban az ellenség ezeket a szigeteket tengeraltjáró-bázisként felhasználhatja. más oldalról pedig kevés a kilátás arra, hogy erre vonatkozólag a portugál kormánnyal külön megállapodást lehessen kötni.

A nagyjelentőségű dokumentumról szóló híre szerint, az okirat valódiságához semmi kétség nem férhet.

A nyilvánosság elé tárt okirat megdöbentő dokumentuma annak, hogy

Anglia elérkezettnek találja az időt az erővel fellépésre.

Az angol flotta vezetőihez intézett titkos körlevél szerint Anglia le akar számolni a palesztinai zavargásokkal, hogy

figyelmét teljes egészében más, sokkal súlyosabb problémák felé fordíthassa.

Az Azori-szigetek tervbevett — szükség esetén erőszakos — elfoglalása már egészen nyílt lépés lenne, úgyhogy a titkos okirat erről szóló része fokozott megerősítésre szorul.

Idő áras

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Ismét felbősz és ködös lesz az idő. Helyenként havas eső, havazás. A magas hegyeken hó, sporthó

Király lett egy satumari lakatosinasból

Kalandos út a külvárosi lakatos-műhelytől a taurég királyi székig

Satumare. Saját tud. Sűrű őszi eső perme-
tez. A házak ködtakaróba burkolóznak. Az aszfal-
ton autók síkban tova, fénycsóvjuk kula-
tón kélmele a járókelőkre. A város élete nyu-
gott ütemben zajlik. Az emberek közömbös
arcával sietnek az otthon melege felé. Egyik sem
sejtí a másik lelke mélyén meghúzódó titko-
kat, mindenki a maga tengernyi bajával törö-
dik. Pedig mennyi érdekesség húzódik meg
egy ilyen város falai között... Az újságíró jár
és titkokat keresgél...

Satumare nemcsak kereskedelmi gócpont,
hanem az ország északi kapuja, amelyen ke-
resztül a Balkán a Nyugattal érintkezik. Ren-
geteg érdekes és titokzatos ember fordul meg it-
ten. A hivatalos és éber megfigyelőkön kívül
az újságírói szem is nyugtalanul kutat a fel-
fedezésre érdemes értékek után. A riportert
megfigyeli a rendőrségi bejelentő hivatal: kik
és milyen emberek fordulnak meg ottan; a pos-
tást utcákon keresztül elkíséri, cigarettával és
beszéddel tartja, mert kíváncsi: nem jött-e
valakinek messziről, idegen világrészek ismer-
etlen tájairól levél? Sok türelem, született tu-
lajdonság kell ehhez a munkához, mert a siker
csak így érhető el.

Ime:

Sokszínű bélyeg, számtalan bélyegző

A Somes balpartján elterülő városrész sá-
ros utcáit járom, amikor a levélhordóval talál-
lom magamat szemben. Már csak néhány kéz-
besítésre váró írást szorongat koratéli hidegben
megdermedt kezében. Közöttük egy szokottnál
nagyobb, rikítószínű bélyegekkal és számtalan
bélyegzővel ellátott borítékot. Megkérdezem,
kinek viszi, de a hivatalos titoktartás kötele-
zetiségre hivatkozva, megtagadja a felvilágosí-
tást. Erre aztán a nyomába szegődünk.

Kicsi, düledező viskó előtt állapodunk meg.
A postás bekopog a parányi ablakon.

— Itt lakik özvegy Cserepes Jánosné —
kérdézi.

Töppörödött öreg anyóka kerül elő.

— Én vagyok az — mondja s jó hír remé-
nyében törölni kezdi kiszökő könnyeit. A szent
pillanatok iránti tiszteletből kissé hátra húzó-
dunk. Az öregasszony átveszi a levelet, fel-
bontja és a körülötte óálkodó, tíz éves gyer-
meknek adja oda olvasni. A gyermek nem bol-
dogul a szálkás betűkkel, mire elősietünk és
felajánljuk segítségünket. A levél — Ceutában
kelt. Egy magyarul hibásan tudó Josef Schnei-
der nevű úr az asszony régen megsiratott, el-
tűntnek hitt fiáról: Cserepes Jánosról ír, aki
nagy nekibuzdulásban annyira vitte, hogy —
király lett a taurégéknél.

Külvárosi műhelyből a királyi székig

Az örömtől remegő öreg asszony behív a
názba és elém rakja fia leveleit. Ezekből, vala-
mint a hallottakból a következőképpen rajzol-
hatom meg Cserepes János szédületes pályafu-
tását.

Cserepes János apja favágó volt, aki fiából
mesterembert szeretett volna csinálni. A segéd-
könyv kiállításának boldog pillanatát azonban
nem érthette meg. Elvitte a „spanyol”. A fiatal
János szorgalmasan dolgozott és ládászámra
oivasta a kalandosabbnál kalandosabb rege-
nyeket. Lelkében minden szó, minden történet
mély nyomot hagyott. Világot szeretett volna
látni de itt tartotta öreg édesanyja egy sir a te-
metőben. Történt azonban egyszer, hogy szaba-
dulás után a fiatal segédet mestere — a régi
vágású, puritán lakatos mester — egy késői ki-
maradásért kicsit megpofozta. A legény pedig
visszaütött. Nem nagyon, de ez elegendő volt a
lelkiismeret vádló szavának a felkeltéséhez.
Cserepes János megszökött, még anyjától se

vett búcsút. Elhatározta, hogy kimegy Ameri-
kába. Bucurestiben dolgozott és kuporgatta a
hajójegy árát. Erről másnak is beszélt. Egyszer
egy társaságban ajánlatot tettek neki arra, hogy
kicsempészik az újvilágba. Hajóra szállt — és
az idegenlégióba került.

Cserepest Syddi Belábeszbe vitték. Nem
bírt a szenvedést, a pokoli hőséget, az ember-
telen bánásmódot. Megszökött. Elfogták. Pél-
évig börtönben ült s büntetésből szolgálati ide-
jét még három évvel meghosszabbították. Nem
végezték ki, mert kellett az ember. Akkor tört
ki a riffkabil háború. Cserepest Abd-el-Krim
hordái ellen vezényelték. Bátor volt és kemény
legény, harcolt, küzdött. Anyjának levelekben
számolt be élményeiről.

— A riffek ellen nagyon nehéz a háború
— írja egyik levelében. A bennszülöttek nem
állnak ki nyíltan harcolni, hanem éjszaka, or-
vul támadnak reánk. Ha viszonttámadunk,
sziklaodukba menekülnek, amit *bít-el-hagyár-*
nak neveznek. Lehetetlen őket legyőzni.

A háború végetért s Cserepes — falán
anyja megnyugtatóására — azt írta, hogy még
meg se sebesült.

Egy kis szerelem...

A satumarei fiú egy Peguy nevű ezredes-
hez került gépkocsivezetőnek. Az ezredes leá-
nyával sokat kocikázott. A nyugtalan francia
leány és a satumarei fiú között gyöngéd érze-
lem szövődött. A leányt haza küldték, eluta-
zása előtt azonban még egyszer gépkocsizni

akart a daliás, kiművelt legénnyel. Vad iram-
ban száguldtak a sziklás vidéken. A kormány-
nál a leány ült s a kocsi megkezdte az egyik
sziklának. Így akart meghalni szerelmével.
Cserepes azonban életben maradt. De édes-
anyja nem kapott több levelet tőle.

Eljen az új király!

Özvegy Cserepes Jánosné pedig ezek után
megsiratta, eltemette egyetlen gyermekét. Anyai
szívét ugyan nem hagyta nyugton a remény,
valami azt súgta neki, hogy gyermeke él. Az
évek múlása azonban egyre kisebbre morzsolta
benne fia életébe vetett hitét.

A levél, amelyet most a viskóig kísértünk,
egy Josef Schneider nevű embertől származott,
aki — írásából tűnik ki mindez — jó barátság-
ban élt Cserepes Jánossal.

— Őnt nagyon szereti a fia — írja Schnei-
der József —, de szerelmének elvesztése felett
érezett bánata nem engedi, hogy a régi világra
emlékezék és tollat fogjon az Őnnel való kap-
csolat felvételére. Új ember akart lenni, aki a
múltról semmit sem tud, abból semmit sem
fogad el. Megszökött a franciáktól, a taurégek-
hez ment. Tudását, tapasztalatait ennek a fél-
vad, még meghódítatlan népnek a szolgálatába
állította. Katonai felkészültségét a francia kolo-
nizálás ellen használta fel. A taurégek előtt
olyan tiszteletet szerzett, hogy királyuknak
kiáltották ki.

— Ezt azért írtam meg Őnnek — fejezi be
levelét Josef Schneider —, mert erre baráti sza-
vam kötelez. Fia azt akarta, hogy Őn ne sirjon
érette. Most már boldognak érzi magát.

Eddig tart egy satumarei ifjú életének kü-
lönös története. Az örömhírt hozó levél azon-
ban nem tudta megvizsgáztatni Cserepes János-
né.

Azt mondja, hogy fia már halott. Leesett
fejéről a taurég „korona”.

S az anyai szív tévedni nem szokott...

BOROS ISTVÁN.

Rablógyilkosság áldozatául esett egy idős földbirtokosnő

Az elvetemült tettes a meggyilkolt földbirtokosnő nyolc-
esztendős unokahugát is életveszélyesen megsebesítette

Clujról jelentik: Borzalmas rablógyilkos-
ság történt a somes megyei Somkerék község-
ben. A megdöbbentő bűnténynek *Karácsonyi*
Anna, idős földbirtokosnő esett áldozatául. Az
elvetemült tettes a meggyilkolt urinő nyolcéves
unokahugát, *Bányai* Ilonkát is életveszélyesen
megsebesítette, majd összeszedte a lakásban le-
vő ékszereket és ezüsttárgyait, aztán elmenekült.

Karácsonyi Anna délután négy óraker el-
távozott a község központjában levő lakásáról.
öt óraker azonban visszatért otthonába. A bűn-
tény ekkor, tehát még a sötétség leszállta előtt
történt, de arról csodálatosképpen csak este
szereztek tudomást a szomszédok.

Az elvetemült tettes először a földbirtokos-
nővel végzett, majd a segítségért sikoltozó kis-
leányt némitotta el. A gyilkos hegyes törével a
földbirtokosnő nyakába szúrta. Karácsonyi An-
na holtan maradt a földön, amikor este nyolc
óraker a szomszédok rátaláltak a feidult la-
kásban. Nyolcéves unokahuga, akit a gyilkos
valamilyen tompa tárgyval ütött le, majd való-
sággal hozzávágta a kegyetlenül meggyilkolt
földbirtokosnőhöz, eszméletlenül hevert nagy-
nénye holtteste mellett. Pénz nem igen volt a
lakásban s a gyilkos így csak ékszereket zsák-
mányolt.

A kegyetlenül meggyilkolt földbirtokosnő
egyik szomszédja vasárnap délután egy fiatal
suhancot látott Karácsonyi Anna földbirtokos-
nő házából kijönni, de a dolognak nem tulaj-
donított semmi jelentőséget, azt hitte, hogy ké-
regető. Amikor azonban megtudta, hogy a
földbirtokosnő és kis unokahuga kegyetlen

rablógyilkos merényletnek esett áldozatául, je-
lentést tett erről a csendőrségen. Személyle-
írása alapján rövidesen el is fogta a csendőr-
ség *Bucur* János bistricai fiatal suhancot. Bu-
cur kétségbeesetten tagadta a terhére rótt ször-
nyű bűneselekményt, de ennek ellenére őrizet-
be vették.

Az életveszélyesen megsebesített *Bányai*
Ilonkát a bistricai kórházba szállították. A
csendőrség lázasan folytatja a nyomozást, hogy
a gyilkos rablótámadás részleteit kiderítse.

DOHÁNYZIK?

Olvassa el feltétlenül!

Az erős dohányzás következményei

c. értékes munkát.

A tartalomjegyzékből: A dohányzás. A do-
hány, mint mérég. A heveny nikotinmérgezés.
Szédülés, nehéz légzés, szivzavarok. Az idült
nikotinmérgezés. A nikotin és vécukor. A
gyermek és a dohányzás. A szem. A légzőszer-
vek és a dohányzás. A dohányzás és a rák-
kérdés. Az emésztőszervek (gyomor, bél) és a
dohányzás. A nő fajfenntartó értéke. Az ideg-
rendszer és a dohányzás. Kéz- és fejremegés.
Elmezavar, görcsök, fejfájás, almatlanság. A
dohányzás kozmetikai következményei. Az
erős dohányzásról való leszokás vagy ennek
mérésklése. Akaratkifejtés. Az erős dohányzás
artalmainak csökkentése stb. Irta dr. Somo-
gyi Béla. Ára 35 lei. Megrendelhető könyv-
osztályunknál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ARAK: Hétoldos: Egész évre 900, félévre 400 negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Ciűj szerkesztő: **Dr. Sulyok István**
Ciuj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.
Csakis választelevélre válaszolunk.

Szeplőtelen Fogantatás

A keresztény magyar népközösségnek irunk és ezért kell Szűz Mária szeplőtelen fogantatásáról írni.

A szeplőtelen fogantatás Szűz Máriának az a kiváltsága, amelynél fogva őt Isten különös kegyelme Krisztus érdemeire való tekintettel életének első pillanatától kezdve megőrizte az áteredő büntől és megajándékozta a megszentelő kegyelmmel. Ember volt ő is, teremtmény, egy közülünk, Ádám és Éva utóda. Az a szerep azonban, amelyre őt Isten kiválasztotta, a megtestesülés nagy titkában való közreműködés, elégséges megmagyarázza nekünk nagy kiváltságát. Az Egyház felszenteli a templomokat és csak azután mutatja be abban a legfölségebb áldozatot. Ha király érkezik a városba, bizonyára nem rozszant vityilóba fogják szállásolni, hanem a legszébb palotát szemeli ki számára az alattvalók szeretete. Isten Szent Piának megtestesüléséhez nem választotta olyan lényt, akinek lelkét a bűn akár csak egy pillanatig is elrutította volna. Szűz Mária kiválasztása már maga is oly nagy kegyelem, olyan szoros kapcsolatot teremt Isten és a Kiválasztott lélek között, hogy egy pillanatnyi elfordulás, egy pillanatnyi bűn sem szakíthatja azt meg. Ádám és Éva utóda a Boldogságos Szűz is, de az áteredő bünt nem örökölte tőle. Isten különös kegyelme megóvta az áteredő büntől.

Szűz Mária szeplőtelen fogantatása olyan katolikus dogma, vagyis hittétel, amely legújabb időkben kapta meg kialakulása külső formáját. IX. Pius pápa hirdette ki 1854. december 8-án, miután előzetesen az Egyház püspökei szavazattal a tan mellé állottak. Azóta a Szeplőtelen Fogantatás ünnepe december 8-án parancsolt ünnep. Tehát 1854 óta csak az keresztény katolikus, aki ezt a hittételt is elfogadja, mint a hitigazságok egyetemenek egyik alkotóelemét. És azelőtt? Hol volt ez a dogma? A dogma ugyan formailag nem volt meg, de a tartalma, a tan maga egyidős a kereszténységgel. A szeplőtelen fogantatás tanának mélységére és gazdagságára vall az, hogy a kereszténység legnagyobbjainak, a Szentatyáknak, pápáknak, Szent Bonaventurának, Szent Bernátnak, Szent Tamásnak, Duns Scotusnak szellemén keresztül jutott el a XIX. század delelőjén a dogmává-érés állapotába, amikor az egész katolikus keresztény világ kérésére, a földkerekség püspökeinek jelenlétében dogmának hirdeti ki IX. Pius pápa.

Az egész keresztény katolikus világnak nagy értéke, kincse ez a dogma, tehát a miénk is, magyaroké. Nem úgy állunk mi előtte, hogy „higgyem, ne higgyem”, hanem örvendezéssel és azzal a boldog tudattal, hogy nagy, életalakító igazságot, életadó értéket nyertünk benne. A Szeplőtelen Fogantatás dogmája mondja nekünk, hogy a bűn nem az ember világa; hogy az igazi emberi méltóság a büntől való mentességben ragyog fel igazán, hogy lehetséges, sőt kell kiemelkedni a bűnből, mert Isten közelébe bűnnel nem juthatunk. És a szeplőtelenül fogantott Szűz ott áll mellettünk, hogy segítsen minket lelki fölemelkedésünkben. Mindenkinek szüksége van erre a segítségre, de még sokszorosabban szüksége van rá a kisebbségi sorsban élő magyarnak, hogy mikor anyagi élete gondokkal és küzdelmekkel terhelt, az önismerete mégis elfoglaltságok nélkül legyen, s lelke a tisztulás útján haladjon az élet mind nagyobb világosságára felé.

Zürichi zárlat. Párizs 14.89. London 21.61. Newyork 431.62 fél, Brüsszel 73.42 fél, Milano 22.75. Amszterdam 240.65. Berlin 174.10. Bécs — smilling 80.50. Prága 15.21. Varsó 81.80. Belgrád 10. Bucuresti 325.

AZ ÁLLAM FÖLDEBIRTOK-ELŐVÉTELI JOGÁNAK KITERJESZTÉSÉT SÜRGETI AZ „UNIVERSUL”. Bucuresti. Saját tud. Az „Universul” mai első oldali cikke törvényt sürget, ami az államnak a földbirtok elővételi jogát világosabban és hathatósabban szabályozza, hogy ezzel a nyugati határ s más országok románokkal való betelepítését lehetővé tegyék.

BŐRÉNEK HAMVASSÁGA

a használt szappantól függ...

Ma rendelkezésre áll a Cadum szappan, amely segítségére van a bőrápolásnál.

Finom habja könnyen hatol a mély rétegekbe, a szöveteknek csodálatos rugalmasságot kölcsönöz, míg a bőrnek finom és bársonyos külsőt.

Cadum szappan

a legkiadósabb

Meghalt **Beöthy Zsolt özvegye.** Budapestről jelentik: Beöthy Zsolt özvegye, boconádi Szabó Aranka néven Budapesten meghalt.

Lapunk legközelebbi száma, tekintettel a Szeplőtelen Fogantatás ünnepére, csütörtökön a rendes időben jelenik meg.

Ujra kérhető a kiszabott pénzbírságok mérséklése. A múlt év tavaszán meghirdetett, az állami vagyon védelméről szóló törvény megszüntette a kiszabott bírságoknak közigazgatási úton elérhető mérséklését. Ujabbban azonban a legfelsőbb közigazgatási szerveket ismét feljogosították arra, hogy a kiszabott bírságokat indokolt esetekben és korlátolt mértékben leszállíthassák. Minthogy a múlt évben igen sok háztulajdonost bírságoltak meg az előírt hérlői bejelentés beadásának elmulasztásáért és ezek közül még igen sok ilyen ügy eddig elintézését nem nyert, ezért felhívjuk az érdekelteket, hogy ezeket a bírságolási eseteket szövetségünk irodájában (Rimano-czy-u. 8.) sürgősen jelentésként be is utasítsák tekintetében pontos tájékoztatást nyernék az oradeai Háztulajdonosok Szövetsége.

Elfogtak egy hírhedt betörőt. Oradea. Saját tud. A Hilaria-utca egyik lakója arra riadt fel, hogy valaki álkulccsal be akar hatolni a lakásába. Nyomban lármát ütött, mire a hajnali alkumból felvert szomszédok, valamint a közeli rendőrszem üldözöbe vették a menekülni próbáló betörőt. Az őrszemes rendőrnek végül is sikerült utólrnie a tettest, akit megbűncölve adott át a helyszínrre érkező detektíveknek. Kiderült, hogy a betörő Orbán Imre, aki már számos bűncselekmény miatt került összeütközésbe a hatósággal. Most, hogy tettenérték, azonnal elkísérték az ügyészséghez s holnap már a bíróság ítélkezik is felette.

Lelőtte barátját, aki elbújt a cserjésben. Szegedről jelentik: Török Mihály nyugalmazott postafőtanácsos 21 éves fia, ifj. Török Mihály, vasárnap az ujszegedi árterületen vadászott barátjával, a 24 éves Katona Józseffel. Vadászás közben Katona a fűzbe ment, hol egy bokorban elrejtőzött. Török ezt nem vette észre és amikor látta, hogy valami mozog a cserjében, odalőtt. A golyó Katona hasába fúródott és halálra szállították kórházba.

Nagyon egyszerű!

csak a »Bayer« keresztre kell ügyelnie, akkor sohasem kap utánzatot, hanem mindig valódi

ASPIRIN
TABLETTAT

Nyugdíjasok figyelmébe! Oradea. Saját tud. Már megirtuk, hogy a kormány a tisztviselők és nyugdíjasok havi járandóságait január 1-től 6 százalékkal felemeli. Az oradeai pénzügyigazgatóság nyugdíjnyújtó, a pénzügyminisztérium rendelkezése, kedden délelőtt megkezdte a nyugdíjkonvények beszedését, egyben felhívja a nyugdíjasok figyelmét, hogy mindenki saját érdekében, számfeltes végett, mutassa be nyugdíjkonnyvét a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályán a hivatalos órák alatt.

Lansbury Prágába, Varsóba és Bécsbe készül. Londonból jelentik: Lansbury munkáspárti vezér szerdán Prágába utazik, ahol előadást tart a békeről. A csehszlovák fővárosban találkozik Benes elnökkel, Hodza miniszterelnökkel és Krofta külügyminiszterrel, akikkel a világ gazdasági és területi nehézségeiről és más kérdésekről fog tanácskozni. Prágából Lansbury Varsóba megy, ahol a köztársasági elnökkel, miniszterelnökkel és külügyminiszterrel fog találkozni. December 15-én Bécsbe érkezik és 16-án előadást tart a Kulturbundban, majd megbeszélést folytat az osztrák államférfiakkal.

Példátlan botrány Carnera magyarországi szereplése miatt. Budapestről jelentik: Primo Carnera, az olasz ökölvívó óriás, Budapesten a második menetben kiütéssel győzött a cseh szlovákiai Zupan ellen, aki nem volt hajlando tovább tenni a majomember útéseit, amelyek rettetes erejűek voltak. A közönség, amely így csak nem egészen négy percig gyönyörködtetett Carnera „ökölvívásában”, éles tüntetésbe fogott. A botrány nyomán a hétfői lapok vizsgálatot követelnek az ökölvívósport és a versenyek tisztasága érdekében, mert, hír szerint, Zupan a rendezőkkel megállapodott, hogy őt meneten keresztül állja Carnera útéseit 150 pengő ellenében, de már a második menetben lefeküdt az olasznak nem is tulságosan erős útéséről. Carnera egyébként 4000 pengőt kapott, de aligha fog Pesten még egyszer keresni. A rendezők csunya ráfizettek a versenyre, mert előbb Delleau, majd Forgeon lemondása kínos helyzetbe hozta őket és sok jegyet kellett visszavásárolni.

SZEGÉNYEINK

Tizenhárom hősi halott édesanyja.. Oradea. Saját tud. Nap-nap után fordulnak hozzánk segély-kéréssel az inségben szenvedők, akik telen az éhezés mellett a hidegtől is szenvednek. Továbbítjuk ezeket a kéréseket, hogy segítségünk rajtuk és felhívjuk rájuk a jöszivü emberek figyelmét, különösen most, a szeretet nagy ünnepe, karácsony előtt, amikor mindenki arra gondol, hogy szeretettelnek valami örömet szerezzen, fokozottan gondoljunk azokra, akik szeretetünkre, segítségünkre és támogatásunkra különösképpen rászorulnak. Egy 73 éves özvegy vak asszony kérését továbbítjuk ezutal, akinek mind a tizenhárom fia a háboruban esett el. A vagonhídi barak-lakásban él könyöradományokból. Kérjük a jöszivü embereket, hogy akármilyen kis pénzösszeggel vagy természetbeni adományokkal segítsenek a tizenhárom hősi halált halt fia öreg, beteges és szemévilágát veszített édesanyján. Az adományokat vagy kiadóhivatalunk címére Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám (vagy a következő címre kérjük eljuttatni: Özv. Sipos Janosné, Str. General 24. Vagonhídi barak.)

KÉTSÉGBEESETT HANGU LEVÉL érkezett szerkesztőségünkbe egy szegény munkanélkülitől, aki beteg feleségével és gyermekével együtt már hosszabb idő óta borzalmas nyomorban él. A nyolc gimnáziumot végzett, németül beszélő, állásnélküli hivatalnok, Miskolczi István nem könyöradományt kér, hanem munkát, hogy azzal kenyeret szerezzen magának és családjának. Elvállal bármilyen foglalkozást, szellemi vagy fizikai, — mint írja, — elmenne bármilyen gazdaságba, — akár béresnek is. Lapunk útján készségesen adunk tág teret Miskolczi István kérésének, abban a reményben, hogy a jobb sorsra érdemes ember kívánsága talán meghallgatásra talál.

Habsburg Ottó Spanyolország királya lesz (?)

Angol lap feltűnést keltező híre a spanyol trón betöltéséről. A lap szerint a Vatikán támogatja a tervet

Londonból jelentik: A „Star” hétfő esti számában azt a fantasztikusan hangzó hírt közli, hogy Ottó királyfit esetleg Spanyolország királyává kiáltják ki. Zita királyné még nem tudta elhatározni magát, hogy milyen állapontba helyezkedjék ezzel a lehetőséggel szemben. A Vatikánban és néhány európai fővárosban azonban erősen támogatják a tervet. A királyi politikai barátai és tanácsadói is szorgalmazzák

az ügyet, mert lassanként már nem biznak abban, hogy Ottó valaha is elfoglalhassa Magyarország vagy Ausztria trónját. Németország és a kisantant államok szintén szívesen vennék ezt a megoldást, mert akkor Ottó nem lenne többé trónkövetelő a Dunamedencében. Franciaország és Anglia szintén nem emelnek kifogást az új terv ellen. Mussolini magatartása még kétséges.

Lelkesedéssel fogadja a falvak magyar népe dr Soós Istvánt, a Magyar Párt képviselőjelöltjét

A Magyar Párt választási felvilágosító munkája egész héten folytatódott. Dr Soós István képviselőjelölt és a központi kiküldöttek egymásután látogatták meg a megye falvait, ahol mindenütt a legnagyobb lelkesedés és egységes szeretet fogadta a párt felvilágosító munkáját.

Bihorean és Covaceu községben dr Soós István és Arvay Árpád tartottak gyűlést. Mindkét helyen nagyszámu hallgatóság előtt. Bihorea község magyarjai, épügy, mint Covaceu magyar lakosai egyöntetű lelkesedéssel ígérték meg, hogy a legtökéletesebb egységben sorakoznak a Magyar Párt zászlaja alá. Hasonló jelkes gyűlések voltak Santaul Mic és Santaul Mare községben, ahova dr Soós István szintén személyesen utazott ki Daróczy Kiss Lajos kíséretében. Bors és Sântion népéhez szállt ki másnap dr Soós István és különösen Bors községben talált oly meleg fogadtatásra, amely az igazi kitartás legszebb záloga volt.

Vasárnap és hétfőn hosszú utak álltak a központi kiküldöttek előtt. Az egyik csoportban dr Markovits Manó megyei tagozati elnök, dr Soós István, Buday Tibor és dr Patzkó Elemér képviselőjelöltekkel két nagy eriumelléki községet, Säcuenit és Diosigot kereste fel. Mindkét járási székhelyen már az állomáson várták a községi tagozat vezetői a központi kiküldötteket. Délelőtt Säcueniben, délután pedig Diosigon volt oly nagy lelkesedéssel fűtött gyűlés, hogy abból a választások sikerére a legszebb reményeket vonhatja le a Magyar Párt. A másik csoportban dr Cziffra Kálmán központi intézőbizottsági tag, Arvay Árpád főtitkár és Sárközy Gerő képviselőjelölt a beiusi járásban Tarcaia és Negru község magyarjait keresték

fel. Mindkét község népe teljes ragaszkodásával és rendíthetetlen hűségéről biztosította a Magyar Párt vezetőit.

Hétfőn és kedden dr Markovits Manó, dr Soós István és Daróczy Kiss Lajos folytatták a felvilágosítás munkáját. Hétfőn délelőtt Sântimreun, délben Salardon, délután pedig Marghitan volt gyűlés. Ezen a vidéken dr Soós István nemcsak programot adott, hanem behatóan ismerette azoknak az alakulatoknak az aknamunkáját is, melyek magyar alakulatoknak vallják magukat, mégis nemzetközi jelszavakkal igyekeznek elcsábítani és bajbajuttatni a falu magyarjait. Kedden Petreun, Albison és Buduslaun folyt a választási felvilágosítás munkája és a párt képviselőjelöltje, valamint a központi kiküldöttek mindenütt meggyőződtek arról, hogy a magyar tömegek rendíthetetlen kitartással és osztatlan egységgel készülnek fel a képviselőválasztásra

A Magyar Párt oradeai tagozatának első választási gyűlése ma este pontosan fél 8 órakor kezdődik a Magyar Házban (Str. Duca 9 sz.). Erre a gyűlésre hivatalosak az I. és II. körzet területén lakó összes magyar polgárok, de résztvehet azon bármely más magyar polgár is, aki esetleg más körzetben lakik. A gyűlés keretében dr Soós István képviselőjelölt ismerteti programját és azt a küzdelmet, amelyet a Magyar Pártnak a magyarság érdekei védelmében megvívnia kell.

Holnap, csütörtökön a város területén két helyen is gyűlést tart a Magyar Párt. A régi magyarok számára a General Holban utcában levő Reich vendéglőben, az újjvárosiak részére pedig a Take Jonescu utcán levő Andriská-féle vendéglőben lesz gyűlés, ahol a párt képviselőjelöltjei és vezetőségi tagjai mondanak beszédet. **A Magyar Párt Elnöksége.**

Most jelent meg!

A nagyszerű magyar rádió-szónok:
Dr Tóth Tihamér legelső hatalmas műve:

MIATYÁNK

Költői lendület, izzó hév és gazdagon áradó gondolatok jellemzik a nagy szónok beszédeinek legújabb gyűjteményét is.

Ara igen szép kartonkötésben
280 lei és portó.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

* **Ideges emberek gyomor- és bélbajánál** reggelizés előtt fél pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz kísé felmelegítve igen kellemes háziszor, amely a székletét elrendezi, az emésztést előmozdítja és a egész anyagcserét jótékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát.

Vácsonból indultak el...

Péter Böske Már mint iskolás leány feltűnik kedves, behizelgő énekhangjával a zárda falai között. A Katolikus Kör ünnepi estélyein bontakozik ki s mint Palládyné énektanárnő tehetséges növendéke ragadja magával hallgatóságát. Dr Bánáss László pápai kamarás, a székesegyház karnagya a székesegyházi kórusra viszi, hol erőteljesen fejlődik, majd énekel világi s egyházi hangversenyeken és egyszer csak eltűnik Oradeáról... Hova lett? Eveken át megtakarított kis pénzecskejével. — minden külön támogatás nélkül — felmegy Budapestre. A zeneiskola növendékei között találkozunk vele. Azonban hangjának híre megy, bekérlik a Zeneakadémiára próbaéneklésre. Eredmény: az alsó akadémiai 4 osztálytól eltekintenek s egyenesen — az operaszakos növendékek közé osztják be. Az operaszakos növendékek egyik hangversenyén az egyik tanár így nyilatkozik: „Ez a leány még nagy karriert fog csinálni.”

Sallak Pál Csütörtökön (9-én) este fél hét órakor énekel a budapesti rádióban Schumann, Schubert s Tarnay dalokat. ...A fiatal asztalosmunkásokban dalolt. Arra sétáló szakértők felfigyeltek hangjára. Patzkóné zeneiskolájába vitték, ahol a melegsívű és mélyenlátó tanárnő nagy szeretettel csiszolta a remek hanganyagot. Nemsokára a Magyar Ház színpadán szerepel s aztán eltűnik Oradeáról...

A budapesti rádió mikrofonja hozza elénk ismét. De már erre felfigyel dr Székelyhidyi Ferenc is, aki magához hivatja s énekelte. Bekéri a Zeneakadémia énekpróba termébe. Hét kiváló szakembernek bemutatja „a kottát sem ismerő, alig elemi ismeretekkel bíró oradeai asztaloslegényt”, s csak arra kéri a tanári kart, hallgassák meg énekét, s szegénységére való tekintettel, engedjék el a 32 pengő felvételi díjat, ami alól különben senkit sem szoktak felmenteni. Sallak Márthát éneklés az ítélet pár nap múlva ott lóg a fekete táblán: Sallak Pál — akadémista. (Tehát az előkészítőt átugorja). Dr Székelyhidyi Ferenc tanítványa.

Ez a „siker” azonban nem elégti ki az éhes gyomrot s éjjeli szállást sem nyújt.

A rádió elhunyt igazgatójának édes anyja, özv. Szötsné a Lorántffy Zsuzsánna egyetben juttatja ebédhez, vacsorához, míg reggelit az akadémia menzája ad, szállásra pedig a Hunfaly internátus nyitja meg kapuit.

...Jószívű emberek mindenütt akadnak s előkerül a tandíj s egyéb szükségletek is.

Csütörtökön este hét órakor hallgassuk meg Sallak Pált a budapesti rádióban, ahol bizonyára beigazolja, méltó arra a szeretetre és pártfogásra, melyben részesítik. (dy).

Ma szerdán a **G-H** kezdőbetűs választók kapják meg szavazó igazolványukat a járásbiróságon.

Holnap az **I-J** betűk következnek!

Halálozás. Boros János 64 éves korában meghalt. Temetése dec. 8-án délután fél 3 órakor lesz a Str. Pasarilor 17 számú háztól. — Bărbulescu Ioan 47 éves korában meghalt. Temetése dec. 8-án d. e. 11 órakor lesz a közkörház halottas kamrájából. („Caritas”).

Néhány nap múlva nyílik meg a Református Nőszövetség karácsonyi vására a Református Otthon disztermében. A Nőszövetség a kilenc napig tartó vásár alkalmával 5 órai teáról, valamint esténként izletes meleg vacsorákról gondoskodik az Otthon éttermében. A jótékony célú vásár iránt nem csupán a városban, de a vidékiek részéről is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Felhívás. Az oradeai „Építőiparosok Szövetsége” tisztelettel felkéri a bádagos és vízvezeték-szerelő szindikátus tagjait, hogy f. hó 8-án, szerda este 7 órakor a Munkakamara épületében levő szövetségi irodánkban megtartandó fontos tárgyú taggyűlésen okvetlen megjelenni szíveskedjenek. Elnökség

SPORT

Végetért az első „felvonás” Az AMTE, Venus és az UDR az őszi bajnokok

Vasárnap a NB A) és B) osztályaiban lejátszották az utolsó fordulót a tavaszig szüneteltek a küzdelmek, téli pihenőre térnek a csapatok. Az őszi bajnokság állása az összes lejátszott találkozók után így fest:

A) Liga

I. csoport

1. AMTE	9	6	1	2	27:9	13
2. Victoria	9	5	2	2	26:14	12
3. Rapid	9	5	1	3	19:12	11
4. Unirea Tricolor	9	4	3	2	18:16	11
5. Kinizsi	9	5	—	4	33:20	10
6. Phoenix	9	5	—	4	15:16	10
7. CAO	9	3	2	4	12:13	8
8. Jiul	9	3	1	5	12:27	7
9. Olimpia	9	2	1	6	9:26	5
10. DUIG	9	1	1	7	9:30	3

II. csoport

1. Venus	9	8	1	—	33:12	17
2. Ripensia	9	7	—	2	38:17	14
3. Gloria	9	5	2	2	25:15	12
4. Juventus	9	4	1	4	16:19	9
5. Universitatea	9	4	—	5	20:29	8
6. ACFR	9	3	2	4	16:18	8
7. Dragos Voda	9	3	—	6	15:24	6
8. Vulturii	9	3	—	6	11:12	6
9. Sp. Studentesc	9	2	2	5	14:22	6
10. Crisana	9	2	—	7	12:22	4

B) Ligában

Nyugati csoport

1. UDR	10	7	1	2	34:10	15
2. TMAC	10	7	1	2	34:10	15
3. Törekvés	10	6	2	1	20:19	14
4. Mures	10	5	2	3	26:21	12
5. Rovine Grivita	10	5	1	4	18:25	11
6. Unirea MV	10	5	—	5	19:37	10
7. Tricolor	10	3	3	4	25:22	9
8. Victoria	10	3	3	4	11:18	9
9. CFR Sim.	10	3	1	6	14:22	7
10. Prahova	10	3	—	7	20:24	6
11. Solmit	10	—	2	8	10:22	2

Lengyelország is bekapcsolódik a Középeurópai Kupába

Varsóból jelentik: A remek diplomáciai szolgálattal rendelkező lengyel futbalsport be akar kapcsolódni a KK-ba és az Európai Kupába. Varsóban is elismerik, hogy az Európa Kupában való részvétel még egy kissé a jövő zenéje, de a KK-ban talán már a jövő esztendőben részt fognak venni. A résztvevő nemzetek delegátusaival lefolytatott bizalmas természetű megbeszélések során az érdekeltek örömmel fogadták a tervet és azt ajánlották a lengyeleknek, hogy elgondolásukat a januári belgrádi kupaértekezleten adják elő.

Varsóban már ki is dolgozták a javaslatot, amely szerint a jövővi küzdelmekben 3 magyar, 3 osztrák, 3 csehszlovák, 3 olasz, 1 román, 1 jugoszláv és 1 lengyel csapat venne részt, míg a tizenhatodik résztvevő a jugoszláv és román bajnokságok második helyezettei között megrendezendő selejtező mérkőzés győztese lenne.

Az érdekes tervvel az illetékes körök sokat foglalkoznak.

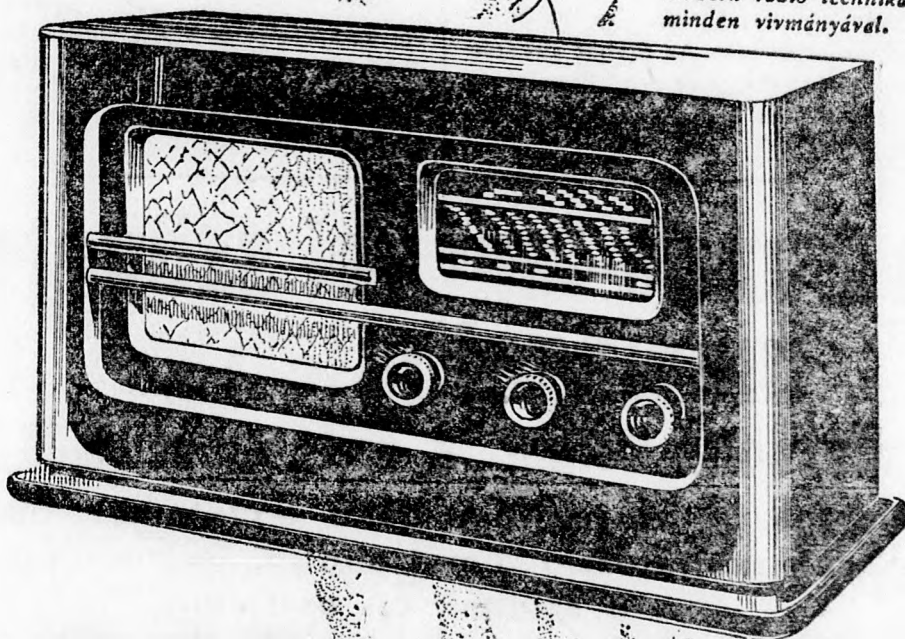
Az AMTE pálya nélkül maradt, mert Arad városa felosztja a pályát. Aradról jelentik: Az AMTE-t kellemetlen meglepetés érte: december 31-ig el kell hagynia pályáját. Arad városa néhány évvel ezelőtt 25 évre bérbeadott egy területet az AMTE-nak, melyre pályát épített az aradi munkás csapat. Az idén a város önhatalmúlag felmondta a szerződést azzal az indoklással, hogy a labdarugó pálya területét fel akarja osztani és elajándékozni. Az AMTE megtámadta a határozatot és a per jelenleg a Semmitűszék előtt van. Ettől függetlenül Arad városa kilakoltatási pert indított az AMTE ellen. Az aradi járásbíróság szombaton döntött és — a városnak adott igazat. Ezek szerint az AMTE-nak ez év december 31-ig el kell hagynia pályáját. Ha ugyan a semmitűszék időközben másképpen nem dönt.

Németország—Magyarország 287.85—282.51.
Budapestről jelentik: A német olimpiai bajnok tornászok csak nagy küzdelem után győztek. Egyéni összetett versenyben: 1. Stangl német, 2. Fersy német, 3. Schwartzmann német, 4. Kecskeméti magyar, 5. Beckert német, 6. Tóth magyar, 7. Börcsök magyar.

Mindezt a gyönyörűséggel saját otthonában élvezheti és hallgathatja, ha PHILIPS 1938-as, a szimfonikus szériához tartozó rádiokészüléket vásárol.
Kapható 18 HÓNAPIG TERJEDHETŐ RÉSZLET FIZETÉSRE.

SERENATA
superheterodyne, 4 + 1 vörös lámpával, minden hullámhosszra és a modern rádió technika minden vívmányával.

PHILIPS

Szimfonikus Széria 1938

FELSZERELVE A HÍRES VÖRÖS PHILIPS MINIWATT LAMPAKKAL

LEGUJABB

Moszkvában letartóztatták az orosz légihaderő főparancsnokát

Egyik szovjet-tábornok a legutóbbi kivégzések miatt lemondott rangjáról

Párizsból jelentik: Kriniczy Walter szovjet-tábornok, aki katonai megbízatással a napokban Párizsba utazott, levelet intézett a szovjet-kormányhoz és abban bejelenti, hogy a legutóbbi szovjet-oroszországi kivégzések miatt lemond rangjáról és Franciaországba emigrál. A levélben nyíltan megmondja, hogy feje forgott kockán. A tábornok levelének másolatát eljuttatta a francia sajtóhoz is.

A lengyel lapok moszkvai jelentése szerint

Moszkvában hétfőn letartóztatták az orosz légihaderő főparancsnokát, Alksznis tábornokot, aki egyúttal a nemzetvédelmi ügyek helyettes népbiztosa is volt. A tábornok letartóztatása nagy meglepetést keltett, mert eddig Stalin feltétlen hívének ismerték és képviselőnek is jelölték a vasárnap megtartandó választásokon. Ő volt az, aki a Tuhacsevszky összeesküvést beárulta Stalinnak. Letartóztatásának okairól még semmit sem lehet tudni.

Kezdődik a nyílt kulturharc

Németország minden katolikus templomában kihirdették a püspökök közös pásztorlevelét, hogy tovább nem tűrik az egyház ügyeibe az állam beavatkozását. Az osztrák püspöki kar együttérző átiratot intézett a német katolikusokhoz

Berlinből jelentik: Vasárnap Németország valamennyi katolikus templomában felolvasták a német püspöki kar pásztorlevelét és nyilvánosságra hozták az osztrák püspököknek a német püspökökhöz intézett átiratát. A németországi püspökök pásztorlevele, mely véget vet a birodalmi kormány és az egyház közötti fegyverszünetnek, megállapítja, hogy birodalomszerte a leghatározottabb keresztényellenes propaganda folyik az állam támogatásával. Az egyházi lapokat elkobozzák, bár azok politikával egyáltalában nem foglalkoznak. Semmibe sem veszik a konkordátum rendelkezéseit. Az iskolakérdésekben a legsúlyosabban megszegik a konkordátumot.

— A dolgok nem mehetnek így tovább, — folytatja a pásztorlevél. — Az egyház védelmében és az igazságosság nevében beszélni fogunk és nem tűrünk semmiféle beavatkozást ügyeinkbe.

A pásztorlevél a következő szavakkal fejeződik be:

— Senki sem akadályozhat meg bennünket abban, hogy nyíltan hirdessük katolikus igazságunkat. Mi katolikusok jó németek vagyunk és szeretjük hazánkat.

Az osztrák püspökök átirata a következőket tartalmazza:

— Most, amikor a német birodalom papjait és katolikus hívőit súlyos szorongás tölti el, mi Ausztria püspökei indítva érezzük magunkat, hogy legbensőbb részvétünket fejezzük ki. A birodalom az államhatalom teljes latbavetésével tervszerűen és végsőkigmenően azon van, hogy a keresztény vallást és kiváltképpen a katolikus egyházat a birodalomban mindenből kikapcsolja és visszaszorítja. De bármilyen nagy legyen a hatalom gögje, mégsem lesz állandó és nem teheti tönkre azt a reményünket, hogy a birodalomban fennmarad a katolikus egyház.

„A francia-lengyel szövetség megingathatatlan”

— mondotta Delbos a sajtó képviselői előtt

A baloldali francia sajtó a béke egyetemes megszerzésének szertefoszló álmát siratja. — Európa térképe — a szalonkocsi asztalán

Varsóból jelentik: Delbos és Beck hétfőn délután kíséretükkel Krakkóba utaztak. Utközben a szalonkocsiban folytatták legutolsó politikai megbeszélésüket. A szalonkocsi asztalán kiterítve feküdt Európa térképe, mely jellemezte megbeszélésük tárgyát.

Delbos fogadta a külföldi és a lengyel sajtó munkatársait, akik előtt nyilatkozatot tett. Mindenekelőtt utalt arra, hogy a francia-lengyel szövetség megbonthatatlan, mert egyedüli célja a béke.

— Lengyelországi látogatásomra — mondotta a továbbiakban — a londoni eszmecsere után került sor. Londonban megállapították, hogy Franciaország és Anglia között az együttérzés szilárdabb, mint valaha. Másrészt

Neurath német birodalmi külügyminisz-

ter Berlinben személyesen jött ki a pályaudvarra, hogy üdvözljön, ami az udvariasságnak jóleső tanujele volt.

Mindezek számomra nagy megkönnyebülést jelentenek. Erőfeszítéseink most arra irányulnak, hogy szilárdítsuk szövetségünket. Ez a szövetség azonban senki ellen nem irányul. Együtt akarunk működni Európa megvédésére és mindent el akarunk követni, hogy megtisztítsuk a zavaros légkört és enyhülést hozzunk az európai feszültségbe.

A francia sajtó általánosságban megállapítja, hogy Delbos varsói útja megszilárdította a két ország közötti kapcsolatot és új életet öntött a francia-lengyel szövetségbe. Leszögezik azonban a lapok, hogy

az általános külpolitika elvei és módsze-

Karácsonyi jászolgarnitúrák és külön Jézuska jászolban különböző nagyságban, olcsón kapható:

MISSIO

könyv- és kegytárgykereskedésnél,
Timișoara I., Strada Lonovics No. 4.

rei tekintetében Párizs és Varsó felfogása nem fedi egymást teljes mértékben.

A baloldali sajtó kedvetlenül állapítja meg, hogy a béke egyetemes megszerzésének régi álma fokozatosan szertefoszlik. A lapok attól tartanak, hogy az együttes biztonság helyét kétoldali megállapodások foglalják el.

Delbos kedden utazott tovább Bucuresti felé. Innen szombat délelőtt utazik Belgrádba.

Varsói jólétesült körök úgy tudják, hogy a hétfői megbeszélések során nem került szóba a gyarmati kérdés. Ezzel szemben hír szerint részletesen megvitatták a Csehországgal kapcsolatos kérdéseket, anélkül azonban, hogy bármelyik fél megváltoztatta volna eddigi álláspontját.

Ápréhírdetések

Egy szó ára 3 lei, vastag betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” még további 10 lei. Álláskeresőknek 33% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lei. Első szó mindig vastag betűvel lesz szedve. — Megfelelő kötőnél kedvezmény.

Lakás

Kiadó

kapu alatti külön bejárattal egy utcai butorozott szoba előszobával. Oradea, Str. Take Jonescu No. 58.

Kiadó

május elsejére egy szép komfortos háromszobás lakás, magánházban, legjobb helyen. Bővebbet a Hedrich szalon nyújt. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 17.

Kiadó

kétszoba-konyha, előszobás lakás, január 1-ére. Oradea, Str. Casarmeii 16.

Kiadó

3 szobás magánház azonnal. Oradea, Str. Barieri 5. szám. Colonia Pogány.

Adás-vétel

Eladó

jókarban lévő konyha berendezés. Oradea Bulevardul Regele Ferdinand 16. I. emelet.

Eladó

gyermek hócipő, fehér gyapjú mackónadrág 4-5 éves gyermek részére, zöld síöltözlet 10-12 éves kislány részére és egy 23-26-os korcsolya. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 19. Chaura.

Nagy utazó koffer

olcsón eladó. Megtekinthető: Oradea, Calea Victoriei 57. Mertz Imrénénel.

Egy buldog

kölyök kutya olcsón eladó. Oradea, Strada A. Muresan 12. szám.

Azonnali megvételre keresek jókarban lévő Central-Bubin Sinder varrógépet. Cim a kiadóban.

Vaskályha teljesen jókarban lévő eladó. Oradea, Strada Scoalei 10. szám.

Alkalmazás

Magánház

2 szoba és üzlethelyiséggel eladó. Oradea, Str. Cantacuzino 36.

Hülönfélék

Fehérnemű foltozást vállalom, házhoz is megyek. Cimeket a kiadóra kérek.

Kombinált

szoba, konyha butor, olcsón eladó. Ertekezni Berecz cukrászdában, Oradea, Strada Vlahuta 6. szám.

500 lakoporsót

készítetek, csak elsőrendű szakiparosok jelentkezhetnek. Oradea, „Concordia”.

Elvállalok

szállításokat külföldre, megszerzem a kivitt okmányokat. Expeditor Huszti, Oradea, Str. Avram Jancu 6. szám.

Tarján

órás és ékszerész, Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 8. Javitások szakszerűen készülnek.

Kioldvasott

ujszagot és folyóiratokat kérünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t., Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.